

INDRE SOGN
SPAREBANK
ekte lokalbank

PILAR III

2012

INFORMASJON I SAMSVAR MED KRAVA I KAPITALKRAVSKRIFTA
SIN DEL IX (PILAR III) Oppdatert pr. 31. desember 2012

INNHALD

3	1 Innleiing og føremål med dokumentet
3	2 Konsolidering
4	3 Ansvarleg kapital og kapitalkrav
4	3.1 Ansvarleg kapital
4	3.1.1 Statens Finansfond
4	3.1.2 Tilleggskapital
5	3.1.3 Spesifikasjon av ansvarleg kapital
6	3.2 Kapitalkrav
6	3.2.1 Minimumskrav til ansvarleg kapital
6	4 Kredittrisiko og motpartsrisiko
6	4.1 Definisjon av mislighald og verdifall
6	Definisjon mislighaldne engasjement
6	Definisjon andre tapsutsette engasjement
6	Definisjon verdifall
7	4.2 Metode for utrekning av nedskrivningar
8	4.3 Fordeling på engasjementstypar, typar av motpartar og geografiske område
8	4.4 Engasjement fordelt på engasjementstypar og gjenståande løpetid
9	4.5 Misleghald, nedskrivningar og avsetningar på garantiansvar
9	4.6 Endring i nedskrivningar på utlån og avsetningar på garantiansvar
10	4.7 Bruk av offisiell rating til kapitaldekningsføremål
10	4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheiter m.v. ved fastsetting av kapitalkrav
11	4.9 Motpartsrisiko knytt til derivat
11	5 Eigenkapitalposisjonar
11	5.1 Finansielle eigendelar
11	5.1.1 Klassifisering
11	5.1.2 Finansielle eigendelar til verkeleg verdi over resultatet
11	5.1.3 Utlån og fordringar
12	5.1.4 Finansielle eigendelar tilgjengeleg for sal
12	5.1.5 Rekneskapsføring og måling
13	6 Renterisiko
14	7 Styring og kontroll av risiko
14	7.1 Innleiing
15	7.2 Organisering og ansvar
15	7.2.1 Styret
15	7.2.2 Adm. banksjef
15	7.2.3 Alle leiarane
15	7.3 Føremål og prinsipp for ICAAP
16	7.4 Styring og kontroll av enkeltrisikoar
16	7.4.1 Kredittrisiko
17	7.4.2 Likviditetsrisiko
17	7.4.3 Marknadsrisiko
18	7.4.4 Operasjonell risiko
18	7.4.5 Konsentrasjonsrisiko
18	7.4.6 Eigedomspresisrisiko
18	7.4.7 Forretningsrisiko
18	7.4.8 Strategisk risiko
18	7.5 Banken si godtgjersleordning
19	7.5.1 Pensjonspliktingar
19	7.5.2 Bonusplanar

1. INNLEIING OG FØREMÅL MED DOKUMENTET

Føremålet med dette dokumentet er å oppfylle krava til offentleggjering av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskrifta sin del IX (pilar 3).

Det vil bli utarbeida eit tilsvarande dokument kvart år i tilknytning til årsrapporten. Vesentlege endringar som gjer at innhaldet i dokumentet avvik vesentleg frå faktiske forhold vil kunna føra til hyppigare oppdatering av informasjonen.

Alle tal i dokumentet er pr. 31. desember 2012 og vert rapportert i heile tusen kroner med mindre anna går fram av dokumentet.

Kapitaldekningsregelverket er basert på tre pilarar:

Pilar I: Minimumskrav til ansvarleg kapital

Dei metodane som banken bruker ved berekning av minimumskrava for høvesvis kredittrisiko, marknadsrisiko og operasjonell risiko er vist i figuren nedanfor:

Type risiko	Valt metode
Kredittrisiko	Standard
Marknadsrisiko	Standard
Operasjonell risiko	Basis

Pilar II: Vurdering av samla kapitalbehov og individuell tilsynsmessig oppfølging

Banken skal ha ein prosess for å vurdere samla kapitalbehov i høve til risikoprofil og ein strategi for å vedlikehalde kapitalnivået sitt. Tilsynsmyndighetene skal overvake og evaluere banken si interne vurdering av kapitalbehov og tilhøyrande strategi. Tilsynet skal sette i verk passande tiltak dersom dei ikkje vurderer prosessen for å vera tilfredsstillande.

Pilar III: Institusjonane si offentleggjering av informasjon

Føremålet med Pilar III er å supplere minimumskrava i Pilar I og den tilsynsmessige oppfølginga i Pilar II. Pilar III skal bidra til auka marknadsdisiplin gjennom krav til offentleggjering av informasjon som gjer det muleg for marknaden, mellom anna analytikarar og investorar, å vurdere banken sin risikoprofil, kapitalisering og styring og kontroll.

Indre Sogn Sparebank nyttar standardmetoden ved berekning av kapitalkrav for kredittrisiko. Standardmetoden inneber at det vert nytta standardiserte, myndigheitsbestemte risikovektar ved berekning av kapitalkravet. Ved berekning av kapitalkrav for operasjonell risiko, vert basismetoden nytta, noko som inneber at kapitalkravet vert rekna i høve til gjennomsnittleg inntekt siste tre år.

2. KONSOLIDERING

Indre Sogn Sparebank er ikkje å rekne som eit rapporteringspliktig konsern, og all rapportering i høve til det offentlege er difor på banknivå, og ikkje på konsolidert nivå.

3. ANSVARLEG KAPITAL OG KAPITALKRAV

3.1 ANSVARLEG KAPITAL

Indre Sogn Sparebank sin ansvarlege kapital er kjernekapital. Kjernekapitalen består av sparebankens fond, fondsobligasjonar, kapitalinnskott gjennom Statens finansfond og eigenkapitalbevis.

Indre Sogn Sparebank har teke opp fondsobligasjonar og kapitalinnskott gjennom Statens finansfond på følgjande vilkår:

Lånetype/ISIN	Låneopptak	Siste forfall	Pålydande	Bokført verdi		Rente- vilkår
				31.12.2012	31.12.2011	
i 1.000 kr						
Fondsobligasjonar						
N00010238264	29.09.2004	Evigvarande	40.000	39.877	39.796	3 mnd. NIBOR + 2,15 % 1)
		Calldato 29.09.2014				
Statens Finansfond	01.12.2009	Evigvarande	33.000	35.467	35.694	Referanserente + 6 % 2)
N00010606270	06.05.2011	Evigvarande	60.000	57.934	57.741	3 mnd. NIBOR + 5,50 % 3)
Sum ansvarleg lånekapital				133.278	133.231	

- 1) Frå 29.09.2014 aukar rentetillegget (margin til referanserente) med 1 % til 3,15 %. Banken kan frå 29.09.2014 og ved seinare rentereguleringsdatoar i september innfri lånet heilt til kurs 100 %.
- 2) Referanserenta tilsvarar gjennomsnittet av dei fem siste handledagar før rentefastsetjingsdag for norsk syntetisk årleg effektiv rente på statskassevekslar med 6 månaders bindingstid som notert på Noregs Bank sine nettsider. Margin er sett til 6,0 %.
- 3) Lånet har ein konverteringsrett for obligasjonseigarane, som kan velja å kovertere obligasjonar til eigenkapitalbevis til kurs 100 på kvart rentebetalingstidspunkt fram til og med 15.03.2016. Rentevilkåra til lånet er inklusive konverteringsretten er uvesentleg forskjellige frå alternative vilkår utan konverteringsrett. Banken har difor ikkje skilt ut ein eigenkapitalandel frå lånet. Lånet tel som kjernekapital.

3.1.1 Statens Finansfond

Banken kan løyse inn eller erverva fondsobligasjon etter skriftleg samtykkje frå Finanstilsynet. Førsett skriftleg samtykkje frå Finanstilsynet, har banken rett til å løysa inn fondsobligasjonane med 30 dagars varsel under gitte vilkår.

3.1.2 Tilleggs kapital

Indre Sogn Sparebank har ikkje tilleggs kapital pr. 31.12.2012.

3.1.3 Spesifikasjon av ansvarleg kapital

	31.12.2012	31.12.2010	31.12.2011
i 1.000 kr			
Kjernekapital:			
Eigenkapitalbevis	31.625	63.250	31.625
Overkursfond	32.812	1.187	32.812
Sparebankens fond	133.931	116.790	121.291
Gåvefond	18.425	3.241	8.677
Utjamningsfond	15.005	609	5.465
Fondsobligasjonar	130.623	72.250	130.275
Frådrag	-43.300	-19.733	-20.465
Sum kjernekapital	319.121	237.594	309.680
NETTO ANSVARLEG KAPITAL	319.121	275.745	309.680
Eksponeringskategori:			
Statar	0	0	0
Lokal regional styresmakt	3.338	19.889	13.395
Institusjonar	88.026	44.531	82.429
Føretak	189.835	243.067	216.849
Massemarknad	0	19.083	10.571
Pantesikra eigedom	1.201.881	1.028.784	1.151.182
Forfalne engasjement	22.479	37.352	25.646
Obligasjonar med fortrinnsrett	11.078	7.477	10.441
Andelar verdipapirfond	28.957	26.474	24.752
Andre engasjement	203.225	199.103	209.014
Kapitalkrav frå operasjonell risiko	122.766	115.019	118.259
Frådrag	-48.250	-31.188	-38.225
SUM BEREKNINGSGRUNNLAG	1.823.335	1.709.591	1.824.313
Kapitaldekning %	17,50 %	16,13 %	16,98 %
Kjernekapitaldekning %	17,50 %	13,90 %	16,98 %
Rein kjernekapitaldekning %	10,34 %	9,67 %	9,83 %

3.2 KAPITALKRAV

Tabellen nedanfor viser kapitalkrav for kredittrisiko fordelt på dei einskilde engasjementskategoriane slik desse er definert i kapitalkravsforskrifta. I tillegg syner ein kapitalkrav for motpartsrisiko, operasjonell risiko og det samla kapitalkravet.

3.2.1 Minimumskrav til ansvarleg kapital:

Engasjementskategoriar	Morbank
Statar og sentralbankar	0
Lokale og regionale styresmakter	267
Offentleg eigde føretak	0
Multilaterale utviklingsbankar	0
Internasjonale organisasjonar	0
Institusjonar	7.042
Føretak	15.187
Massemarknadsengasjement	0
Engasjement med trygd i bustad	96.150
Forfalne engasjement	1.798
Høgrisiko-engasjement	0
Obligasjonar med fortrinnsrett	886
Andelar i verdipapirfond	2.317
Andre engasjement	16.258
Sum kapitalkrav for kredittrisiko	139.905
Kapitalkrav for motpartsrisiko	0
Kapitalkrav for operasjonell risiko	9.821
Sum kapitalkrav før frådrag	149.726
Frådrag	-3.860
Sum kapitalkrav	145.866

4. KREDITTRISIKO OG MOTPARTSRISIKO

4.1 DEFINISJON AV MISLIGHALD OG VERDIFALL

Definisjon mislighaldne engasjement:

Eit engasjement vert vurdert å vera misleghalde når kunden ikkje har betalt forfalne terminar på utlån innan 90 dagar etter forfall eller når overtrekk på rammekreditt ikkje er dekkja inn som avtalt innan 90 dagar etter at rammekreditten vart overtrekt.

Definisjon andre tapsutsette engasjement:

Eit engasjement vert vurdert å vera tapsutsett, sjølv om det ikkje er misleghalde enno, når det er identifisert objektive bevis på verdifallet.

Definisjon verdifall:

Utlån og garantiar vert vurdert etter «Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantiar i finansinstitusjonar av 21.12.2004». Utlån vert målt ved første gongs balanseføring til verkeleg verdi (lånebeløpet som er overført til kunden). Ved seinare måling, vert utlån vurdert til amortisert kost fastsett ved bruk av effektiv rentemetoden, som forenkla vil sei er utlånet sin

balanseførte verdi ved første gongs måling, justert for mottekne avdrag og eventuell nedskriving for tap. Dersom det ligg føre objektive bevis for at eit utlån eller ei gruppe av utlån har verdifall, vert det føreteke nedskriving for verdifallet. Banken har utarbeida egne retningslinjer for nedskriving for tap på utlån og garantiar.

Kriterium for berekning av nedskrivingar på individuelle utlån, er at det ligg føre objektive bevis for verdifall. Objektive bevis på at eit utlån har verdifall inkluderer, i følgje utlånsforskrifta, observerbare data banken har kjennskap til om følgjande tapshendingar:

- Vesentlege finansielle problem hjå debitor.
- Betalingsmislegald eller andre vesentlege brot på kontrakten.
- Innvilga utsetting av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringar i rentesatsen eller andre avtalevilkår som følgje av finansielle problem hjå debitor.
- Det vert vurdert som sannsynleg at debitor vil inngå gjeldsforhandling, anna finansiell restrukturering eller at debitor sitt bu blir teken under konkursbehandling.

4.2 METODE FOR UTREKNING AV NEDSKRIVINGAR

Nedskrivingsbeløpa vert utrekna som forskjellen mellom balanseført verdi og noverdien av estimerte framtidige kontantstraumar. Ved utrekninga av dei framtidige kontantstraumane vert sikkerheitane vurdert til pårekeleg salspris med frådrag for salskostnader.

Identifiseringa av tapsutsette engasjement tek hovudsakeleg utgangspunkt i tapshendingar som ligg føre på balansedagen, men objektive bevis på manglande framtidig oppgjørsevne hjå debitor vert òg vurdert. Banken føreteke kvartalsvise vurderingar av vesentlege engasjement med omsyn til individuelle- og gruppevise nedskrivingar.

Indre Sogn Sparebank har valt ein modell for gruppenedskriving som baserer seg på historiske tapstal i den enkelte risikoklasse i risikoklassifiseringssystemet innafor personmarknaden og dei ulike næringsgrupperingane.

Følgjande risikogrupper vert nytta:

Risikogrupper	
A	Engasjement med låg risiko
B	Engasjement med moderat risiko
C	Engasjement med normal risiko
D	Engasjement med høg risiko
E	Mislegald
Ikkje klassifisert	

4.3 FORDELING PÅ ENGASJEMENTSTYPAR, TYPAR AV MOTPARTAR OG GEOGRAFISKE OMRÅDE

Matrisa viser samla engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivningar fordelt på engasjementstypar, typar av motpartar og geografiske område.

Engasjement¹ fordelt på engasjementstypar, geografiske område og typar av motpartar i 1.000 kr.

Type motpart	Utlån og fordringar	Unyttarammer	Garantiar	Sum
Personkundar	2.116.423	207.292	48.877	2.372.592
Primærnæring	47.788	7.913	276	55.977
Industri	24.442	28.922	6.689	60.053
Bygg og anlegg	79.950	20.856	8.714	109.520
Handel, hotell, restaurant og transport	167.237	15.718	15.541	198.496
Eigedomsdrift, privat tenesteyting m.fl.	290.458	12.406	25.541	328.405
Offentleg m.fl.	108.428	1.611	1.000	111.039
Terra Boligkreditt AS	492.438	0	65.282	557.720
Sum	3.327.165	294.718	171.920	3.793.803
Region Sogn	2.583.101	246.295	129.382	2.958.778
Landet elles	744.064	48.423	42.538	835.025
Gjennomsnitt2	3.246.728	349.496	171.614	3.767.838

¹ Etter individuelle nedskrivningar

² Gjennomsnitt av inngående og utgåande balanse siste år

4.4 ENGASJEMENT FORDELT PÅ ENGASJEMENTSTYPAR OG GJENSTÅANDE LØPETID

Matrisa viser ulike engasjementstypar fordelt på løpetider.

¹ Engasjement fordelt på engasjementstypar og gjenstående løpetid. i 1.000 kr.

Engasjementstypar	Inntil 1 måned	1 - 3 måneder	3 - 12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Utan løpetid	SUM
Utlån og fordringar	625.048	29.732	131.624	648.433	1.892.327	0	3.327.165
Unyttarammer	0	0	0	0	294.718	0	294.718
Garantiansvar	0	0	0	98.556	73.364	0	171.920
SUM	625.048	29.732	131.624	746.989	2.260.409	0	3.793.803

4.5 MISLEGHOLD, NEDSKRIVINGAR OG AVSETNINGAR PÅ GARANTIANSVAR

Matrisa nedanfor viser mislighaldne og tapsutsette utlån, individuelle nedskrivningar på utlån og avsetningar på garantiansvar fordelt på typar av motpartar og geografiske område.

Misleghald, nedskrivningar, og avsetningar på garantiar i 1.000 kr.

Type motpart	Misleghaldne engasjement	Tapsutsette engasjement	Samla nedskrivningar ¹	Resultatførde nedskrivningar siste år ¹	Garantiar med avsetning ²	Avsetning på garantiar
Personkundar	12.201	1.552	3.475	1.028	0	0
Primærnæring	3.001	0	0	0	0	0
Industri	1.728	0	1.720	1.720	0	0
Bygg og anlegg	6.055	0	1.550	1.550	0	0
Handel, hotell, restaurant og transport	0	22.277	6.307	-500	0	0
Eigedomsdrift, privat tenesteyting m.fl.	1.961	6.248	500	500	0	0
Offentleg m.fl.	0	0	0	0	0	0
Terra Boligkreditt AS	0	0	0	0	0	0
Sum sektor-/næringsfordeling	24.946	30.077	13.552	4.298	0	0

¹ Kun individuelle nedskrivningar

² Samla garantibeløp der det er føreteke avsetning

4.6 ENDRING I NEDSKRIVINGAR PÅ UTLÅN OG AVSETNINGAR PÅ GARANTIANSVAR

Tabellane nedanfor viser utviklinga i nedskrivningar på utlån og avsetningar på garantiansvar for rekneskapsåret 2012.

Endringar i nedskrivningar på individuelle utlån og avsetningar på garantiar siste år	Utlån	Garantiar	SUM
+ Individuelle nedskrivningar på utlån per 01.01	12.004	100	12.104
- Konstaterte tap gjennom året som er individuelt nedskrivne tidlegare år	1.744		1.744
+ Auka individuelle nedskrivningar gjennom året	1.431		1.431
+ Nye individuelle nedskrivningar gjennom året	7.014		7.014
- Tilbakeførte individuelle nedskrivningar på utlån gjennom året	5.154	100	5.254
Utgående balanse	13.551	0	13.551

i 1.000 kr

Endringar i nedskrivningar på grupper av utlån siste år	Utlån	Garantiar	SUM
Inngående balanse			6.500
+/- Nedskrivning på grupper av utlån i perioden			800
Utgående balanse			7.300

i 1.000 kr

Nedskrivningar i året og tilbakeføring på nedskrivningar gjort tidlegare år	Utlån	Garantiar	SUM
Endring i individuelle nedskrivningar i året	1.547	100	1.647
+/- Endring i gruppenedskrivning på utlån gjennom året	800	0	800
+ Konstanterte tap gjennom året som tidlegare er individuelt nedskrivne	1.744	0	1.744
+ Konstanterte tap i perioden som tidlegare ikkje er individuelt nedskrivne	1.156	0	1.156
- Inngang på tidlegare års konstanterte tap	183	0	183
Utgående balanse	5.064	100	5.164

4.7 BRUK AV OFFISIELL RATING TIL KAPITALDEKNINGSFØREMÅL

Etter standardmetoden vil kapitalkravet kunne avhenge av motparten si offisielle rating. Offisiell rating vil i liten grad vera aktuelt for banken sine lånekundar, men kan vera aktuelt for utstedarar av verdipapir som banken plasserer i. I så fall er det ratingar frå Standard & Poor's, Moody's og/eller Fitch som er aktuelle. Indre Sogn Sparebank har pr. rapporteringstidspunkt ingen engasjement der ratinga påverkar kapitaldekninga.

4.8 ENGASJEMENTSBELØP OG BRUK AV SIKKERHEITER M.V. VED FASTSETTING AV KAPITALKRAV

Matrisa nedanfor viser samla engasjementsbeløp før og etter at det er teke omsyn til sikkerheiter (garantiansvar og finansielle sikkerheiter) og engasjementsbeløp som er fråtrekt den ansvarlege kapitalen.

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheiter m.v. ved fastsetjing av kapitalkrav i 1.000 kr.

Engasjements- beløp før sikkerheter	Engasjements- beløp etter sikkerheter	Fråtrekt ansvarleg kapital	Nytta tatin- byrå	Andel sikra med pant ¹	Andel sikra med garantiar ¹
Engasjementskategoriar					
Konsoliderte selskap	162.254	162.254	Ingen	0 %	0 %
Statar	59.996	60.692	Ingen	0 %	0 %
Lokal regional styresmakt	0	0	Ingen	0 %	0 %
Offentleg eigde føretak	0	0	Ingen	0 %	0 %
Multilaterale utviklingsbankar	0	0	Ingen	0 %	0 %
Internasjonale organisasjonar	130.254	130.254	40.955	0 %	0 %
Institusjonar	277.988	277.292	Ingen	0 %	0 %
Føretak	0	0	Ingen	0 %	0 %
Massemarknad	2.785.205	2.785.205	Ingen	0 %	0 %
Pansikkerheit eigedom	20.028	20.028	Ingen	0 %	0 %
Forfalne engasjement	0	0	Ingen	0 %	0 %
Høgrisiko-engasjement	114.724	114.724	Ingen	0 %	0 %
Obligasjonar fortrinnsrett	28.957	28.957	Ingen	0 %	0 %
Andelar verdipapirfond	240.818	240.818	Ingen	0 %	0 %
Andre engasjement	262.453	262.203	Ingen	0 %	0 %
SUM	4.082.677	4.082.427	40.955		

¹ Her vert det kun teke omsyn til garantiar og pant som har betydning for berekning av kapitalkrav. Andel rekna av engasjementsbeløp før sikkerheiter

Hovudtypar av pant som vert nytta til kapitaldekningsføremål er pant i bustad og fritidseigedom. Garantiar har i liten grad betydning for kapitaldekninga. I enkelte tilfelle vert garantiar frå banker eller regionale styresmakter nytta. Indre Sogn Sparebank nyttar ikkje kredittderivat.

Banken føreteik ikkje motrekning av eksponeringar i eller utanfor balansen, ved berekning av kapitalkrav for kredittrisiko. Verdivurdering av sikkerheiter tek utgangspunkt i sikkerheita sin marknadsverdi. Sikkerheitsobjekt som er ukjende for banken, skal dokumentera verdien sin gjennom offentlig takst. I tillegg til takst, nyttar banken eigen marknadskunnskap ved fastsetting av verdi på eigedomar i primærmarknaden til banken.

Verdivurdering av bustadeigedomar vert oppdatert ved vesentlege endringar i marknaden, ved større opplåningar og minst kvart tredje år.

Det ver teke omsyn til konsentrasjonsrisiko i banken sin ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følgje av konsentrasjon av typar sikkerheiter ikkje eksplisitt vert tilordna kapitalkrav.

4.9 MOTPARTSRISIKO KNYTT TIL DERIVAT

Indre Sogn Sparebank har ikkje derivat.

5. EIGENKAPITALPOSISJONAR

Banken endra frå 01.01.2012 rekneskapsprinsipp og rapporterer no etter International Financial Reporting Standards (IFRS) og fortolkingar frå IFRS fortolkingskomité (IFRIC), som er fastsett av EU. For det avlagde rekneskapet er det ingen forskjellar mellom IFRS som fastsett av EU og IASB. Rekneskapet er utarbeida basert på historisk kost prinsippet med følgjande modifikasjonar: revaluering av tomtar, finansielle derivat og finansielle eigendelar og forpliktingar er vurdert til verkeleg verdi over resultatet. Banken er ikkje konsern og fører soleis berre selskapsrekneskap. Banken vurderer verksemda i banken som ei samla verksemd.

5.1 FINANSIELLE EIGENDELAR

5.1.1 Klassifisering

Banken klassifiserer finansielle eigendelar i følgjande kategoriar:

- til verkeleg verdi over resultatet
- utlån og fordringar
- eigendelar tilgjengeleg for sal

Klassifiseringa er avhengig av føremålet med eigendelen. Banken klassifiserer finansielle eigendelar ved anskaffing.

5.1.2 Finansielle eigendelar til verkeleg verdi over resultatet

Denne kategorien har to underkategoriar:

- finansielle eigendelar haldne for handelsføremål
- finansielle eigendelar som leiinga initielt har valt å klassifisera til verkeleg verdi over resultatet

Ein finansiell eigendel vert klassifisert i denne kategorien dersom han primært er skaffa med føremål å gi fortieneste frå kortsiktige prissvingingar, eller dersom leiinga vel å klassifisera han i denne kategorien. Eigendelen sin verkelege verdi på balansedagen vert nytta

i finansrekneskapet for denne kategorien.

Eigendelar frivillig klassifisert til verkeleg verdi, inngår i banken sin likviditetsbuffer og skal raskt kunne omsetjast.

Renteinntekter knytt til verdipapir er inkludert i «Renteinntekter» etter effektiv rentemetoden. Andre verdiendringar inngår i linja «Netto vinst/tap på finansielle instrument». Banken har ingen finansielle eigendelar i kategorien haldne for handelsføremål. I den andre underkategorien inngår banken si portefølje av sertifikat, obligasjonar og den likvide delen av aksjeporteføljen.

5.1.3 Utlån og fordringar

Utlån er ikkje-derivative finansielle eigendelar med faste eller bestembare betalingar som ikkje er omsett i ein aktiv marknad. Dei er ikkje definert som eigendelar vurdert til verkeleg verdi over resultat eller finansielle eigendelar tilgjengeleg for sal. Banken har klassifisert «Kontantar og fordringar til kredittinstitusjonar», "Utlån og fordringar til kredittinstitusjonar" og «Utlån og fordringar til kundar» i denne kategorien. Utlån vert bokført etter amortisert kost i finansrekneskapet.

5.1.4 Finansielle eigendelar tilgjengeleg for sal

Finansielle eigendelar tilgjengeleg for sal er ikkje-derivative finansielle eigendelar som banken vel å plassera i denne kategorien eller som ikkje er klassifisert i nokon annan kategori. Føremålet med desse eigendelane er å generere inntekter over ein lengre tidshorisont, eller strategiske plasseringar hjå samarbeidspartar. Eigndelen sin verkelege verdi på balansedagen vert nytta i finansrekneskapet for denne kategorien.

5.1.5 Rekneskapsføring og måling

Vanlege kjøp og sal av investeringar vert rekneskapsført på transaksjonstidspunktet, som er den dagen banken forpliktar seg til å kjøpe eller selja eigendelen. Alle finansielle eigendelar som ikkje vert rekneskapsført til verkeleg verdi over resultatet, vert balanseført første gang til verkeleg verdi pluss transaksjonskostnader.

Finansielle eigendelar som vert ført til verkeleg verdi over resultatet, vert rekneskapsført ved anskaffinga til verkeleg verdi og transaksjonskostnader vert resultatført. Investeringar vert fjerna frå balansen når rettane til å motta kontantstraumar frå investeringa opphøyrer, eller når desse rettane er blitt overført og banken i hovudsak har overført all risiko og heile gevinstpotensialet ved eigarskapet. Finansielle eigendelar tilgjengeleg for sal og finansielle eigendelar til verkeleg verdi over resultatet, vert vurdert til verkeleg verdi etter balanseføring første gong. Utlån og fordringar vert rekneskapsført til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetoden.

Gevinst eller tap frå endringar i verkeleg verdi av eigendelar klassifisert som «finansielle eigendelar til verkeleg verdi over resultatet», vert tekne med i resultatrekneskapet under «Netto vinst/tap på finansielle instrument» i den perioden dei oppstår. Endring i amortisert kost vert resultatført. Urealisert gevinst eller tap for finansielle eigendelar klassifisert

tilgjengeleg for sal, vert rekna inn i eigenkapitalen over utvida resultat, med unntak av nedskrivingar ved verdifall, som vert resultatført. Ved avhending, blir akkumulert verdiendring på det finansielle instrumentet som tidligare er rekneskapsført mot eigenkapitalen reversert og verdiendring blir resultatført. Verkeleg verdi av børsnoterte investeringar er basert på gjeldande kjøpskurs. Viss marknaden for verdipapiret ikkje er aktivt, eller viss det gjeld eit verdipapir som ikkje er børsnotert, brukar banken teknikkar for verdisetjing, for å fastsetje den verkelege verdien. Desse omfattar nyleg gjennomførte transaksjonar til marknadsvilkår, henvising til andre instrument som i vesentleg grad er like, og bruk av diskontert kontantstramanalyse. Teknikkane vektlegg marknadsinformasjon i størst muleg grad og i minst grad selskaps-spesifikk informasjon. På kvar balansedag vurderer banken om det finst objektive indikatorar som tyder på at verdien av enkelte eigendelar eller grupper av finansielle eigendelar er forringa. For eigenkapitalinstrument klassifisert som tilgjengeleg for sal, vil ein vesentleg eller ein langvarig reduksjon i verkeleg verdi av instrumentet under anskaffelseskost òg vera ein indikasjon på at eigendelen er utsett for verdifall. Dersom det ligg føra slike indikasjonar og verdireduksjonar tidligare har vore ført mot utvida resultat, skal det kumulative tapet som er rekna inn i utvida resultat omklassifiserast til banken sitt resultatrekneskap. Beløpet vert målt som differansen mellom anskaffelseskost og dagens verkelege verdi, med frådrag for tap ved verdifall som tidligare er resultatført.

Matrisa nedanfor viser eigenkapitalposisjonar fordelt etter om dei vert haldne til gevinstføremål eller strategiske føremål. Matrisa viser òg type verdipapir og bokført verdi, verkeleg verdi, realisert gevinst/tap siste år, akkumulert urealisert gevinst/tap og kor mykje av dette som er medrekna i høvesvis kjernekapital og tilleggskapital.

Eigenkapitalposisjonar

i 1.000 kr.

Type motpart	Bokført verdi	Verkeleg verdi	Realisert gevinst/tap i perioden	Urealisert gevinst/tap	Av dette medrekna i kjernekapital1	Av dette medrekna i tilleggskapital1
Aksjar og andelar - gevinstføremål	33.764	33.764	1.344	1.203	1.203	0
- børsnoterte aksjar	2.921	2.921	370	-276	-276	0
- andre aksjar og andelar	30.843	30.843	974	1.479	1.479	0
Aksjar og andelar - strategisk føremål	80.689	80.689	0	-20.256	-4.352	0
- børsnoterte aksjar	0	0	0	0	0	0
- andre aksjar og andelar	80.689	80.689	0	-20.256	-4.352	0

1 «Av dette» siktar til urealiserte gevinst/tap

6. RENTERISIKO

Indre Sogn Sparebank har identifisert følgjande kjelder til renterisiko:

- Utlån til kundar/andre banker
- Renteberande plasseringar i verdipapir
- Innskot frå kundar
- Renteberande verdipapirgjeld
- Anna renteberande gjeld
- Derivat

Renterisiko på utlån til kundar oppstår i tilknytning til både flytande og fastforrenta utlån. I samsvar med finansavtalelova, gjeldande for privatpersonar, har banken ein varslingsfrist på 6 veker før ein eventuell renteauke på utlån kan setjast i verk. Renterisikoen er primært knytt til behaldninga av renteberande verdipapir. Fastrenteinnskot og fastrenteutlån er til no mindre viktig for renterisikoen. Renterisikoen er primært knytt til behaldninga av renteberande verdipapir. Alle fastrenteinnskot i banken har forfall 31.12. Det er soleis ingen renterisiko knytt til fastrenteinnskot. Banken har NOK 11,039 mill. i fastrentelån med forfall frå tre år, alle med pant i fast eigedom. Banken yter ikkje fastrentelån til personkundemarknaden på eiga bok. Alle fastrentelån vert ytt gjennom Terra BoligKreditt AS.

Banken sine plasseringar i renteberande verdipapir er hovudsakleg sett saman av papir med flytande rente som vert regulert kvartalsvis. Banken mottek månadleg kurs- og

renterisikooversikter frå meklarane til banken som vert brukt til styring av renterisiko.

Indre Sogn Sparebank har ei obligasjonsportefølje på NOK 169,560 mill. Renterisikoen vert redusert ved at dei aller fleste av obligasjonane er knytte opp mot ei avkasting lik tre mnd. Nibor. Sett i samanheng med andre balansepostar med rentebinding, har banken likevel ein viss renterisiko.

All renteberande verdipapirgjeld er lagt ut med flytande rente knytt til 3 månaders NIBOR og kvartalsvise rentejusteringar.

Styret har sett opp interne rammer for renterisiko. Banken ligg godt innafor desse rammene.

Banken er òg eksponert for renterisiko knytt til tap av rentenetto. Risikoen kjem fram som resultat av ulik rentebindingstid på ulike aktiva- og passivapostar i og utanfor balansen. Desse er obligasjonar, utlån til kundar, garantiar, innskot og verdipapirgjeld. Ei endring i marknadsrenta, vil gje auke eller reduksjon i banken sin rentenetto som følgje av det. Styret i banken har sett ramme for banken sin renterisiko og eksponering til 2 mill kroner som maksimalt negativt utslag. Sjå note 33 i årsmelding & rekneskap 2012 for talfesting av sensitivitet ved 1 % renteendring. Renteberande verdipapirplasseringar, utlån, innskot frå kundar, finansinstitusjonar og låneopptak i marknaden er alle knytt til flytande rente. Utanom balansepostar, gjeld

banken sitt løpande garantiansvar som er knytt til flytande rente. Renterisikoen blir månadleg rapportert til styret. Ulik rentebinding og referanserenter på utlån og innlån gir utslag på rentenetto i banken. Renterisiko blir redusert ved at innlån og utlån i høg grad blir tilpassa same rentevilkår.

All annan renteberande gjeld har òg flytande rente knytt til 3 månaders NIBOR og kvartalsvise rentejusteringar. I periodar der det inngår renteberande gjeld med fast rente, blir behovet for renteswappar vurdert i kvart enkelt tilfelle.

Banken måler renterisikoen ved at det vert berekna ein gjennomsnittleg durasjon, tid til neste renteendring, for dei forskjellige renteberande postane. Durasjonen vert nytta til å simulere verknaden av ein auke eller reduksjon i rentenivået på 1 %-poeng.

Renterisikoen vert styrt etter vedtekne rammer og avgrensingar, hovudsakleg basert på forvaltningskapitalen til banken i følgjande policyar:

- Risikopolicy
- Marknadspolicy

Renterisiko	i 1.000 kr. Rente risiko ¹
Eigendelar	
Utlån til kundar med flytande rente	-28.164
Utlån til kundar med rentebinding	-110
Renteberande verdipapir	-2.872
Andre renteberande eigendelar	-1.818
Gjeld	
Kundeinnskot med flytande rente	20.715
Kundeinnskot med rentebinding	0
Renteberande verdipapirgjeld	7.404
Anna renteberande gjeld	2.704
Utanom balansen	
Renterisiko i derivat	0
Sum renterisiko	-2.142

¹Renterisiko er rekna som eit anslag på verdiendring ved eitt prosentpoengs auke i renta

Banken har ingen renterisiko i utanlandsk valuta.

7. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

7.1 INNLEIING

God risiko- og kapitalstyring er eit sentralt verkemiddel i banken si verdiskaping. Styret i Indre Sogn Sparebank har ei målsetting om at risikoprofilen til banken skal vera låg til moderat.

Indre Sogn Sparebank brukar VIS modellen til Terra Gruppen. Modellen er en restrisiko-modell basert på standardmetoden, som baserer

seg på å identifisere dei risikoane som ikkje er dekkja av minstekravet. Modellen omfattar nødvendige arbeidsprosessar, instruksar, berekningar og andre dokument som er vurdert som nødvendige for å etablere ein tilstrekkelig ICAAP prosess. Nødvendig utvikling og tilpassing i eigen bank er gjennomført av administrasjonen i banken.

Risiko- og kapitalstyringa i banken tek utgangspunkt i det definerte strategiske målbildet slik dette kjem fram gjennom strategiplanen. Banken har etablert egne risikostrategiar for kvart område, og det er konkretisert styringsmål og rammer for det enkelte risikoområde. Desse strategiane vert revidert minst årleg i samanheng med dei andre planprosessane til banken.

7.2 ORGANISERING OG ANSVAR

Ansvar og gjennomføring av banken si risikostyring og kontroll, er delt mellom styret i banken, leiging og operative eining.

7.2.1 Styret

Har ansvar for å sjå til at banken har ein ansvarleg kapital som er tilstrekkeleg ut i frå ynskt risiko og verksemda til banken og syta for at banken er tilstrekkeleg kapitalisert ut i frå regulatoriske krav. Styret fastset dei overordna målsettingane relatert til risiko-profil og avkastning. Styret fastset vidare dei overordna rammene, fullmaktene og retningslinjer for risikostyringa i banken, og etiske reglar som skal bidra til ein høg etisk standard.

Styringsmål og rammer som er nedfelt i banken sine risikostrategiar skal bidra til å sikre lønnsemd i banken både på kort og lang sikt. Føremålet er å unngå for store risiko-konsentrasjonar i verksemda. Konsentrasjonar som ved en ugunstig utvikling kan bidra til å true lønsemda og soliditeten til banken.

7.2.2 Adm. banksjef

Har ansvar for den overordna risikostyringa og er ansvarleg for at det vert implementert effektive risikostyringsystem i banken, og at risikoeksponeringa vert overvaka. Adm. banksjef er vidare ansvarleg for delegering av fullmakter og rapportering til styret.

7.2.3 Alle leiarane

Har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innanfor eige område i tråd med risikoprofilen som er vedteken for banken. For å sikre god økonomisk og administrativ styring, skal den enkelte leiar ha nødvendig kunnskap om vesentlege risikoforhold innanfor eige område.

7.3 FØREMÅL OG PRINSIPP FOR ICAAP

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er banken sin eigen prosess for å vurdere banken sitt kapitalbehov. Denne kapitalbehovsvurderinga skal vera framoverskuande, og dette inneber at kapitalbehovet skal vurderast i forhold til bankens noverande og framtidig risikoprofil. Det er difor eit overordna prinsipp at banken i tillegg til å berekna behovet ut i frå gjeldande eksponering (eventuelt rammer) òg må vurdere kapitalbehovet i lys av planlagd vekst, eventuelle vedtekne strategiske endringar m.v.

Framtidige tap kan delast inn i forventa tap og uventa tap. Forventa tap kan betraktast som ein driftskostnad og vert føresett dekkja over den løpande drifta. Den løpande drifta kan òg betraktast som eit førstelinjeforsvar mot uventa tap. I kapitalbehovsvurderinga vert det lagt til grunn at uventa tap ikkje vert dekkja over drifta, men skal dekkast av kapital. Kapitalbehovsvurderinga inneber difor at

banken bereknar kor mye kapital det er behov for, for å dekke opp for framtidige uventa tap.

Desse berekningane vert gjort på ulike måtar for ulike risikoar, og er basert på ulike føresetnader. Det er ein implisitt føresetnad om at det ikkje vert berekna kapital som dekker alle tenkelege tapsutfall. Det er nytta konservative føresetnader i berekningane.

Ved berekning av samla kapitalbehov for alle risikoane, kan det argumenterast for at dei ulike risikoane ikkje vil materialisere seg samtidig, og at det difor eksisterer diversifikasjons-effektar som inneber at det samla kapitalbehovet er lågare enn summen av kapitalbehovet for dei enkelte risikoane. Banken har valt å legge ein konservativ tilnærming til grunn, og ser difor bort frå slike effektar.

Risikotoleranse er storleiken på den risikoen banken er villig til å ta i verksemda si for å nå måla sine. Risikotoleransen kjem til uttrykk i rammeverket for verksemda, herunder

avgrensingar i vedtekter, policyar, fullmakter, retningslinjer og rutinar. For nokre av risikoane er det vanleg å fastsette kvantitative avgrensingar på risiko, til dømes kvantitative rammer for marknadsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjar osv. For andre risikotypar er det meir naturleg å nytte kvalitative avgrensingar. Slike avgrensingar angir kor langt banken er villig til å strekka seg på enkeltrisikoar, og representerer difor ein beskriving av risikotoleransen for desse enkeltrisikoane. Banken sin risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som vert berekna for kvar enkelt risiko.

Banken har vidare, basert på ein overordna risikotoleranse, etablert eit ynskt nivå for kapital. Dette nivået er vert kalla banken sitt kapitalmål.

I fastsetjinga av banken sitt kapitalmål inngår banken sitt internt berekna kapitalbehov, men banken gjer i tillegg ei vurdering av forventningar og krav frå banken sine omgjevnader. Banken sin overordna risikotoleranse inneber at kapitalmålet alltid vil vera høgare enn banken sitt internt berekna kapitalbehov.

Banken sitt kapitalmål og overordna retningslinjer for vurdering av kapitalbehovet, er vedteke av styret til banken. Administrasjonen gjennomfører dei relevante

vurderingane, berekningar og legg det fram for styret. Ein slik gjennomgang vert gjort minst ein gong per år. Styret er aktivt med i prosessen, og vi nyttar ekstern revisor i kvalitetssikringa av arbeidet.

Banken si interne vurdering av kapitalbehovet inneber ei analyse og berekning av kapitalbehov for følgjande risikoar:

- Kredittrisiko
- Likviditetsrisiko
- Marknadsrisiko
- Operasjonell risiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Eigedomsprisrisiko
- Forretningsrisiko
- Omdømmerisiko
- Strategisk risiko

Berekning av kapitalbehov for enkeltrisikoar vert gjort ved hjelp av ulike metodar mellom anna bruk av stresstestar i form av følsomheitsanalysar. I slike følsomheitsanalysar vert det fokusert på betydningen av endringar i ein enkelt variabel. I tillegg gjennomfører banken stresstesting i form av scenarioanalyse som er ment å vise betydningen for banken samla sett av samtidige endringar i fleire relevante faktorar. Banken gjennomfører òg egne stress-testar av likviditetsrisiko.

7.4 STYRING OG KONTROLL AV ENKELTRISIKOAR

I det følgjande vert det gitt ein gjennomgang av banken si handtering av dei enkelte risikoane.

Indre Sogn Sparebank er ein mellomstor kredittinstitusjon. Det er difor eit overordna mål for styret at banken sin kredittpolicy byggjer på forsvarleg risiko. Banken har utarbeida eige regelverk som bidreg til avgrensingar og styring av den finansielle risikoen. Finansiell risiko er delt inn i kredittrisiko, likviditetsrisiko og marknadsrisiko. Marknadsrisiko er sett saman av renterisiko, valutarisiko og aksjekursrisiko. Nedanfor følgjer ei beskriving av dei ulike typane av risiko, og korleis banken har handtert desse.

Risikostyringsfunksjonen er organisert som ein integrert del av banken sitt internkontrollsystem. Ansvarleg avdelingsleiar utfører avviksrapportering til adm. banksjef, som igjen syter for vidare rapportering til banken sitt styre der det er påkrevd.

7.4.1 Kredittrisiko

Kredittrisiko er definert som risiko for tap knytt til at kundar eller andre motpartar ikkje kan gjera opp for seg til avtalt tid og i samsvar med skrivne avtalar, og at mottekte sikkerheiter ikkje dekker uteståande krav. Denne typen risiko knyter seg hovudsakleg til større privat- og næringsengasjement, men òg til banken sine plasseringar i verdipapir.

Regelverket til banken, både i kreditt-handboka og i reglane for verksemda på verdipapirmarknaden, gir klare avgrensingar i volum og krav til sikkerheit. Ein stor del av banken sine utlån er sikra med pant i fast eigedom, ved årsskiftet er berre ca. 1 % av utlåna til banken ytt utan nokon form for sikkerheit. Det er mindre forbrukslån og små lønskontolån og kredittar gitt på sokalla standardiserte vilkår.

Banken har investert i ei obligasjonsportefølje for å sikre ein nødvendig likviditetsbuffer, og er sett saman av obligasjonar utstedt av andre kredittinstitusjonar, kommunar og industriselskap. Det knyter seg liten til middels kredittrisiko til denne porteføljen. Ved årsskiftet er dei enkelte papira i porteføljen vurdert til det lågaste av kostpris og marknadspris.

Både person- og bedriftskundane blir risikoklassifiserte. Risikoklassifiseringssystemet gjer banken i betre stand til å berekna og styre risiko innanfor utlånsområdet. Personkundane vert klassifiserast ut i frå sikkerheiter og betalingsevne. Næringskundane blir først analysert i høve til siste års rekneskap. Deretter vert det teke omsyn til realisasjonsrisikoen, det vil si kor stor del av engasjementet som eventuelt ikkje er sikra ved pant. På grunnlag av regnskapsanalysen og sikkerheitene får næringskundane tildelt ein risikoklasse.

Risikoklassifiseringa er ein integrert del av kredittvurderinga. Systemet stettar kravet

Næringslivskunde	Rekneskap 50%	Trygd 25%	Kvalitative forhold 25%
Personkunde	Økonomi 50%	Trygd 40%	Kvalitative forhold 10%

I rekneskapsvurderinga for næring blir nøkkeltala totalrentabilitet, soliditet, rentedekningsgrad og likviditet sentrale. Banken motiverar til auka vektlegging av risiko i prisinga av låneengasjementa. Det vil såleis utvikle seg ein relativ samanheng mellom risikoklassifisering og prising av utlån. Lån med lågaste rente har lågaste risiko.

7.4.2 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er definert som risikoen for at ein bank ikkje klarer å oppfylle forpliktingane sine og/eller finansiera auke i eigendelane utan at det oppstår vesentlege ekstraomkostningar i form av prisfall på eigendelar som må realisast, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på banken sin ansvarlege kapital vil vera ein sentral føresetnad for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til ei kvar tid.

Styret i banken vurderer likviditetsrisikoen i Indre Sogn Sparebank som god. Styret får månadlege rapporter om likviditetssituasjonen i banken.

til ei god overvaking av risikoutviklinga i banken si utlånportefølje. Utlånsvolumet er delt i 5 kategoriar frå A til E, der D er lån med høg risiko og E er problemengasjement. Banken nyttar klassifiseringssystem utvikla av Skandinavisk Data Center A/S, heretter kalla SDC. Alle kundar med engasjement over NOK 100.000 skal risikoklassifiserast minst ein gong i året. Banken sine utlån og garantiar er delt inn i låg, normal og høg risiko. Risikoklassifiseringssystemet til banken, skil mellom kundar med ulik betalingsevne, finansiell styrke og kvalifisert trygd. I tillegg vert kvart næringslivsengasjement vurdert ut frå forhold ved bedrift og leiing. Ved utgangen av 2012 var dei aller fleste næringslivsengasjementa og personkundeengasjementa klassifiserte. Klassifiseringa av utlån er ikkje fullstendig. Til no omfattar ikkje klassifiseringa nye næringslivsengasjement under NOK 100.000, engasjement utan historikk og «små» engasjement i banken. I vurderinga av kundeengasjementa tel desse faktorane:

7.4.3 Marknadsrisiko

Marknadsrisiko er definert som risiko for tap i marknadsvardiar knytt til porteføljar av finansielle instrument som følgje av svingingar i aksjekursar, valutakursar, renter og råvareprisar.

7.4.3.1 Aksjekursrisiko

Aksjekursrisikoen omhandlar risiko i høve til aksjar, aksjefond og pengemarknadsfond. Desse vert ofte delt inn i handelsportefølje, andre omløpsmidlar og anleggsmidlar. Indre Sogn Sparebank har berre papir i dei to sistnemnde porteføljane.

Omløpsporteføljen er sett saman av pengemarknadsfond der banken har plassert delar av overskotslikviditeten sin. Desse pengemarknadsfonda er ein del av likviditetsreserven til banken. Storleiken på og kursutviklinga for denne behaldninga inngår i den månadlege rapporteringa til styret i banken.

Anleggsbehaldninga er hovudsakleg sett saman av aksjar i strategiske selskap.

Verksemda vert styrt av eigne reglar fastsett av styret, og det er gitt klare fullmakter og volumavgrensingar på området.

7.4.3.2 Valutarisiko

Banken handlar ikkje med valuta anna enn kjøp og sal av reisevaluta til kundane i banken. Valutarisikoen er difor minimal.

7.4.4 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er definert som risikoen for tap eller sviktande inntening som skuldast utilstrekkelege eller sviktande interne prosessar, svikt hjå menneske og i system eller eksterne hendingar. Tapet kan skuldast bevisste eller ubevisste handlingar og/eller hendingar.

Operasjonell risiko blir ei form for «restrisiko» som ikkje er dekkja av dei andre risikoområda. Risikoen vert styrt ved at det vert teke løpande kontrollar med utgangspunkt i banken sine etablerte internkontrollrutinar. Avdekka avvik vert rapportert løpande via avdelingsleiarane til adm. banksjef, som igjen i enkelte situasjonar, rapporterer vidare til styret i banken.

7.4.5 Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er definert som risiko for tap som følgje av konsentrasjon om:

- Einskildkundar
- Enkelt bransjar
- Geografiske område

Banken har tre store engasjement. Desse er godt pantesikra og banken har difor ikkje berekna risikotillegg på desse pr. 31.12.2012. Styret i banken går gjennom store engasjement kvart kvartal.

Ekstra konjunkturutsette bransjar har banken definert til å omfatta fiske/fangst,

hotell/restaurant og transport. Styret vurderer eksponeringa i dei ulike næringane kvart kvartal.

I banken sin nærmarknad ligg ei stor hjørnesteinsbedrift. Dei siste åra har bedrifta sin dominans minka.

Banken har utlån i primærområdet, Indre Sogn, på 79 %. Andre utlån er fordelt på Bergen og resten av landet. Vi meiner dette gir ein god risikospreiing.

7.4.6 Egedomsprisrisiko

Denne risikotypen er definert som risiko for uventa verdifall på institusjonen sine eigedomar eller i porteføljar av eigedomsinvesteringar. Egedomsprisrisiko knytt til utlån til eigedomssektoren eller eigendelar som sikkerheit er dekkja under kredittrisiko og konsentrasjonsrisiko. Banken eig eigne bankbygg som er bokført til NOK 26,8 mill.

7.4.7 Forretningsrisiko

Forretningsrisiko er definert som risikoen for uventa inntektssvingingar ut i frå andre forhold enn kredittrisiko, marknadsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegment og vera knytt til konjunktursvingingar og endra kunde-åtfærd. Styret i banken vurderer forretningsrisikoen ein gong kvart år eller oftare ved behov.

7.4.8 Strategisk risiko

Strategisk risiko er risiko for uventa tap eller sviktande inntening i høve til prognosar knytt til vekstambisjonar, oppstart i nye marknader eller oppkjøp.

Banken vurderer risikoen for sviktande inntening i høve til prognosar knytt til vekstambisjonar, oppstart i nye marknader eller oppkjøp, som låg.

Retningslinjer for godtgjersle til adm. banksjef skal fastsettast i avtale mellom partane og godkjennast av forstandarskapet. Anna godtgjersle til leiande personale er fastsett i avtale mellom tilsette og leiging. Styret skal informerast om honoreringsprinsipp for leiande personale.

Retningslinjer for godtgjersle til adm. banksjef skal fastsettast i avtale mellom partane og godkjennast av forstandarskapet. Anna godtgjersle til leiande personale er fastsett i avtale mellom tilsette og leiging. Styret skal informerast om honoreringsprinsipp for leiande personale.

Fastsetting av godtgjersle til adm. banksjef skal gjerast av det samla styret.

Samla godtgjersle for adm. banksjef og andre leiande tilsette skal gå fram av årsmeldinga.

7.5.1 Pensjonspliktingar

Banken si pensjonsordning oppfyller krava i lov om obligatorisk tenestepensjon. Pensjonsordninga er generelt finansiert gjennom innbetalingar til forsikringsselskap, fastsett basert på periodiske aktuarberekningar. Banken har to pensjonsordningar: Ein ytingsplan og ein innskotsbasert ordning. Ytingsplanen gjeld for alle tilsette før 1. desember 2012 og er lukka for nye tilsette etter denne datoen. Den innskotsbaserte ordninga gjeld for tilsette før 1. desember 2012 som frivillig har gått over til ordninga, og alle nye tilsette etter 1. desember 2012. Typisk for ein ytingsplan, er ei pensjonsordning som definerer ei pensjonsutbetaling som ein tilsett vil få ved pensjonering. Pensjonsutbetalinga er normalt avhengig av ein eller fleire faktorar slik som alder, tal år i selskapet og løn. Den

balanseførde forpliktinga knytt til ytingsplanar er noverdien av dei definerte ytingane på balansedatoen minus verkeleg verdi av pensjonsmidlane. Pensjonsforpliktinga vert utrekna årleg av ein uavhengig aktuar som brukar ein lineær oppteningsmetode. Noverdien av dei definerte ytingane vert bestemt ved å diskontera estimerte framtidige utbetalingar med renta på ein langsiktig statsobligasjon. Endringar i pensjonsplanen sine ytingar vert kostnadsført eller inntektsført løpande i resultatrekneskapet, med mindre rettane etter den nye pensjonsplanen føreset at arbeidstakaren blir verande i teneste i ein spesifisert tidsperiode, oppteningsperioden. I dette tilfellet vert kostnaden knytt til endra ytingar amortisert lineært over oppteningsperioden. Endring i estimatavvik som skuldast ny informasjon eller endringar i dei aktuarmessige føresetnadane, blir ført i utvida resultat netto etter skatt.

7.5.2 Bonusplanar

Banken har ei generell ordning for variabel godtgjersle som er definert under punkt 5 i rundskriv av 21.02.2012 «Godtgjøreselordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond» frå Finanstilsynet. Ordninga omfattar heile banken og gir ikkje incentiv-effekt når det gjeld overtaking av risiko.

Når banken har vedteke bonusar, blir dei kostnadsførde. For 2012 sett styret av inntil kr. 14.000 pr. tilsett. Adm. banksjef får fullmakt til å utforme bonusprogrammet i detalj. Den variable godtgjersla vert utrekna på grunnlag av oppnådde bonusmål. Utbetaling og vedtak skjer vanlegvis i februar kvart år.

7.5 BANKEN SI GODTGJERSLEORDNING

På desembermøtet kvart år skal styret i eiga sak vurdere arbeidet sitt og kompetansen sin. Godtgjersle til styremedlemene skal fremjast av styret og godkjennast av forstandarskapet. Styregodtgjersle vert elles vurdert mot styregodtgjersle hjå børsnoterte selskap, og justert etter dette. Styremedlemer, eller selskap som dei er knytte til, skal ikkje ta på seg særskilte

oppgåver for selskapet i tillegg til styrevervet. Dersom dei likevel gjer det, skal heile styret vera informert. Honorar for slike oppgåver skal godkjennast av styret.

Det vert i årsmeldinga informert om alle godtgjersler til styremedlemene. Dersom det har vore gjeve godtgjersle utover vanleg styrehonorar, skal det spesifiserast.

INDRE SOGN
SPAREBANK
ekte lokalbank

ORG. NR.: 837 897 912

TELEFON: 57 64 85 10

WWW.INDRESOGNSPAREBANK.NO

NETTPOST@INDRESOGNSPAREBANK.NO

Øvre Årdal – Årdalstangen – Lærdal – Sogndal – Bergen

